

*Plan for et trygt
og godt skolemiljø
på Ammerud skole
og
Opplæringslovens §9A*

[Til innholdsfortegnelse](#)

22.08.2022

Oslo skolen

Hilsen fra Ann Elisabeth rektor

Ammerud skole skal være et godt sted å være for både elever og voksne. Alle elever og foresatte skal føle seg velkommen og ivaretatt på både skolen og AKS. Vi jobber for å virkeliggjøre målet i Opplæringslovens §9A for at den enkelte elev skal oppleve et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Ansatte ved skolen jobber konkret ut ifra den enkelte elev sine behov og forutsetninger. Vi har fokus på å skape trygghet og gode relasjoner i vårt møte med elevene. Elevene på Ammerud skole skal møte trygge og tydelige voksne som møter elevene på en anerkjennende måte.

- ✓ Alle ansatte på Ammerud skole har en plikt til å følge med, undersøke, gripe inn, varsle og sette inn tiltak når de får mistanke om eller kjennskap til krenkelser.
- ✓ Ammerud skole skal drive et aktivt, dynamisk og systematisk arbeid for å fremme et trygt og godt skolemiljø.
- ✓ Skolen og hjemmet har en åpen og god kommunikasjon når en elev eller voksen melder om at det ikke har det godt på skolen.

Du vil aldri møte to mennesker som er helt like hverandre. Mangfold handler om det som skaper forskjeller mellom oss mennesker. Samtidig handler mangfold også om å møte forskjellene med åpenhet, respekt og inkludering.

Skole og foresatte må jobbe sammen for at alle elever skal oppleve tilhørighet ved Ammerud skole. Vi ønsker å være rause og åpne for ulikheter og se på dette som en ressurs på skolen vår.

22.08.2022

Innholdsfortegnelse

- ✓ [Hilsen fra Ann Elisabeth rektor](#)
- ✓ [Et helhetlig, langsiktig og systematisk arbeid](#)
- ✓ [En skolekultur som dyrker mangfold](#)
- ✓ [En skoleledelse som tar ansvar](#)
- ✓ [Hvordan er det formelle fellesskapet i klasserommet](#)
- ✓ [Relasjonsbasert klasseledelse](#)
- ✓ [Hvordan bruke fellesskapet i og til læringen](#)
- ✓ [Positiv lærer-elev-relasjon og elev-elev-relasjon](#)
- ✓ [Et tillitsfullt skole-hjem-samarbeid](#)
- ✓ [Kunnskap om definisjonen av mobbing \(1\)](#)
- ✓ [Kunnskap om definisjonen av mobbing \(2\)](#)
- ✓ [Oppmerksomheten mot de sosiale prosessene i klassen](#)
- ✓ [Skolemiljøteamet](#)
- ✓ [Elevrådet og elevstyret](#)
- ✓ [System for oppfølging av elevenes faglige og sosiale utvikling](#)
- ✓ [Hva kan vi forvente av hverandre?](#)
- ✓ [Kommunikasjonslinjen på Ammerud skole](#)
- ✓ [Organisasjonskart](#)
- ✓ [Trivselslederprogrammet og Link til livet](#)
- ✓ [Årshjul for fellesopplegg "Trygghet, Trivsel og Glæde"](#)
- ✓ [Kunnskap om Opplæringslovens kapittel 9A](#)
- ✓ [Når en elev ikke opplever et trygt og godt skolemiljø](#)
- ✓ [1. Mistanke](#)
- ✓ [1. Mistanke – fortsettelse](#)
- ✓ [2. Undersøke](#)
- ✓ [3. Følge opp](#)
- ✓ [3. Følge opp – fortsettelse](#)
- ✓ [4. Veien videre](#)
- ✓ [Aktivitetsplan og dokumentasjonsplikt jf. §9A-4](#)
- ✓ [Lagmøte](#)
- ✓ [Lagmøte - fortsettelse](#)
- ✓ [Litteraturliste](#)

Et helhetlig, langsiktig og systematisk arbeid

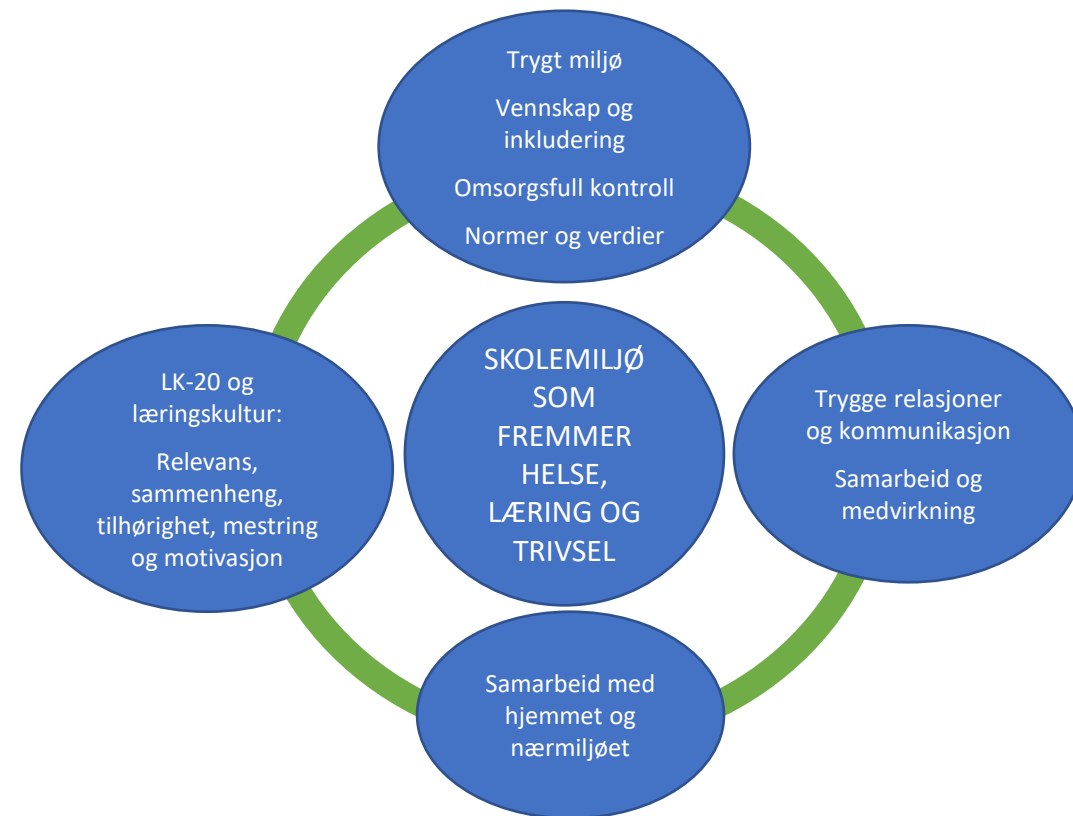

Skolens plan for et trygt og godt skolemiljø tar utgangspunkt i nyere forskning på skolemiljø og elevers trivsel på skolen. For å opprettholde og videreutvikle et trygt og godt skolemiljø krever et helhetlig, langsiktig og systematisk arbeid, noe vi jobber for på Ammerud skole. Vi har et tett og godt samarbeid med foresatte, samtidig som vi har et godt samarbeide oss imellom samt med eksterne instanser.

Gjennom systematisk arbeid over tid, vil alle elever kunne oppleve et trygt og godt skolemiljø som er preget av trivsel samt opplevelse av inkludering i fellesskapet. Vårt arbeid, med å forebygge og motvirke krenking og mobbing, gir oss elever som trives og er trygge på relasjoner på skolen.

Gode relasjoner elever imellom, samt elev og lærere imellom, skaper trygghet og opplevelse av å høre til i fellesskapet. Elevene lærer å samarbeide med hver andre, og se verdien i hver andre.

Alle er unike og alle har tilhørighet på skolen. Alle skal inkluderes i fellesskapet og oppleve å bli sett av voksne og andre elever.

(Charlotte Duesund Høgskolen Innlandet SELL)

22.08.2022

Osloskolen

En skolekultur som dyrker mangfold

Skolekulturen handler om hvilke holdninger, normer, verdier og virkelighetsoppfatninger skolen bygger på, og hvordan disse viser seg i praksis. I en skolekultur som fremmer trivsel og læring, har alle elever en verdsett sosial rolle. Barn er forskjellige, med ulik bakgrunn, ulikt temperament, ulik modenhet og forskjellige styrker. I en skoleklasse er det barn fra svært ulike familier og forskjellige bakgrunn. Det er begavede barn, barn med lærevansker og diagnoser, og barn med motorisk uro. Ikke minst eksisterer det ulike grad av selvhevdelse og egoisme, som begge er sårbarhetsfaktorer for å oppleve ekskludering. Allerede når barn begynner på første trinn, danner de seg raskt et bilde av hvem som er sårbare, hvem som kan lese, hvem som er hjelpsomme, hvem som kan knyte skolissene sine, hvem som fort blir sint eller lei seg. Barn aksepterer og tåler denne forskjelligheten.

Det er viktig at skolens ansatte i sitt arbeid støtter og forsterker denne aksepten.

Ammerud skole er en stor flerkulturell skole. Det språklige og kulturelle mangfoldet er en berikelse for fellesskapet på skolen. Det at elevgruppen er mangfoldig innebærer også at vi må forholde oss til mange komplekse utfordringer og ulikheter som en del av skolehverdagen. For å ivareta barnas iboende aksept for ulikheter, er det viktig å utvikle en kultur med tydelige forventninger til hverandre. Hva forventer vi av hverandre som elever, som ansatte, som skoleledere og som foresatte ved skolen? På Ammerud skole har vi utarbeidet klare og tydelige forventninger til hverandre. Dette fordi vi ønsker å utvikle en skolekultur som dyrker mangfoldet.

22.08.2022

En skoleledelse som tar ansvar

- Skolens ledelse er helt sentral i arbeidet med å skape en skolekultur der alle elever opplever trygghet. Forskning viser at skoleledelsen har en indirekte påvirkning på skolemiljøet gjennom ansatte, elever og foresatte. På skoler der hvor skoleledelsen har tillit hos disse, og der hvor skoleledelsen "tar aktiv styring" gjennom å opptre kollektivt, forekommer det mindre krenking og mobbing. Arbeid for et trygt og godt skolemiljø krever derfor en tydelig skoleledelse som tar aktiv del i å lede og samordne innsats fra alle.
- På Ammerud skole vil skolemiljø saker bli møtt av en profesjonell skoleledelse som er åpen for at krenking og mobbing kan forekomme. I tillegg til å være åpen på at dette kan forekomme, må skolens ledelse også utvise holdning og kunnskap om at krenking kan stoppes. Når en elev, en foresatt eller en ansatt kommer med en bekymring om en elev, skal de bli tatt på alvor. Elever som er ulykkelige og som ikke har det trygt og godt, er preget av sterke følelser. Disse elevene skal aldri bli ignorert. Sterke følelser som blir møtt av en profesjonell skoleledelse vil virke beroligende og dempende. Skoleledelsen skal i alle saker opptre ivaretagende, sterk og handlekraftig. Med dette mener vi:
 - ✓ Ivaretagende innebærer å være genuint interessert.
 - ✓ Sterk betyr å tåle det som måtte komme av kritikk og uttrykk for følelser.
 - ✓ Handlekraftig betyr å fatte beslutning som blir iverksatt.
- Foresatte som er bekymret vil med andre ord bli møtt av en skoleledelse som tar deres bekymring på alvor. Skoleledelsen skal utvise en vilje og et ønske om å ta tak i foresattes bekymringer.

Howdan er det formelle fellesskapet i klasserommet

Klasseledelse:

- ✓ Tydelig struktur
- ✓ Lærerstyrte overganger og grupperinger
- ✓ Relasjonsansvar med elevene
- ✓ Forberede trygge og morsomme friminutt

Undervisningen:

- ✓ Motiverende
- ✓ Elevengasjement
- ✓ Meningsfull
- ✓ Medvirkende
- ✓ Tilpasset
- ✓ Lagt opp til at elevene skal lære fagene SAMMEN

Trygg læringskultur:

- ✓ Vi setter pris på ulikheter
- ✓ Trygge og gode relasjoner
- ✓ Alle har en betydningsfull rolle i fellesskapet
- ✓ Ikke friksjonsfritt

Skole-hjem samarbeid / foreldrefellesskapet:

- ✓ Informasjon
- ✓ Dialog
- ✓ Medvirkning

Kilde: Restad og Sandsmark (red.), Mobbeforebygging i et fellesskapsperspektiv, 2021.

22.08.2022

Osloskolen

Relasjonsbasert klasseledelse

- John Hattie har i boken *Visible Learning* fra 2009 omtalt klasseledelse som det å skape gode betingelser for faglig og sosial læring i skolen. Relasjonen lærer-elev anses for å være helt grunnleggende i god klasseledelse. Omfattende forskning dokumenterer at relasjonen mellom lærer og elev er en av de viktigste faktorene for utvikling av godt læringsmiljø og elevenes læringsutbytte av skolen. God klasseledelse innebærer at læreren, basert på nødvendig kunnskap og ferdigheter, tar regien på hvordan klassen utvikler seg med tanke på relasjoner, strukturer, klima og normer i klassen. En lærer som behersker klasseledelse, vil med andre ord lykkes i å skape en klasse der risikoen for at noen elever utsetter andre for mobbing er minimal.
- På Ammerud skole betyr god relasjonsbasert klasseledelse at alle lærerne tar aktivt ansvar for å utvikle en praksis som ivaretar balansen mellom kontroll/tydelighet og nærhet/positiv relasjon til elevene i deres undervisningspraksis. Dette ved å etablere og opprettholde:

- ✓ Støttende faglige relasjoner i klasseledelse gjennom tydelig oppstart av en læringsøkt, god og tilpasset gjennomgang av lærestoff og faglige samtaler og veiledning om læringsprosesser, læringsresultater og tilbakemeldinger.
- ✓ Gode sosiale relasjoner til alle elever i klassen slik at hver og en føler seg respektert, anerkjent og verdsatt.
- ✓ God arbeidsro gjennom øving og terping på tydelige og forutsigbare regler og rutiner.
- ✓ Motivasjon og mestring gjennom aktivisering av elevenes forkunnskaper, samt skape et klima for læring og mestring gjennom kritisk tenkning og etisk bevissthet.
- ✓ Tydelige forventninger til elevenes mestring av læringsaktiviteter som skaperglede, engasjement og utforskertrang.
- ✓ En positiv og støttende læringskultur gjennom å legge til rette for et godt samarbeid og gode relasjoner elevene i mellom.

22.08.2022

Osloskolen

Hvordan bruke fellesskapet i og til læringen

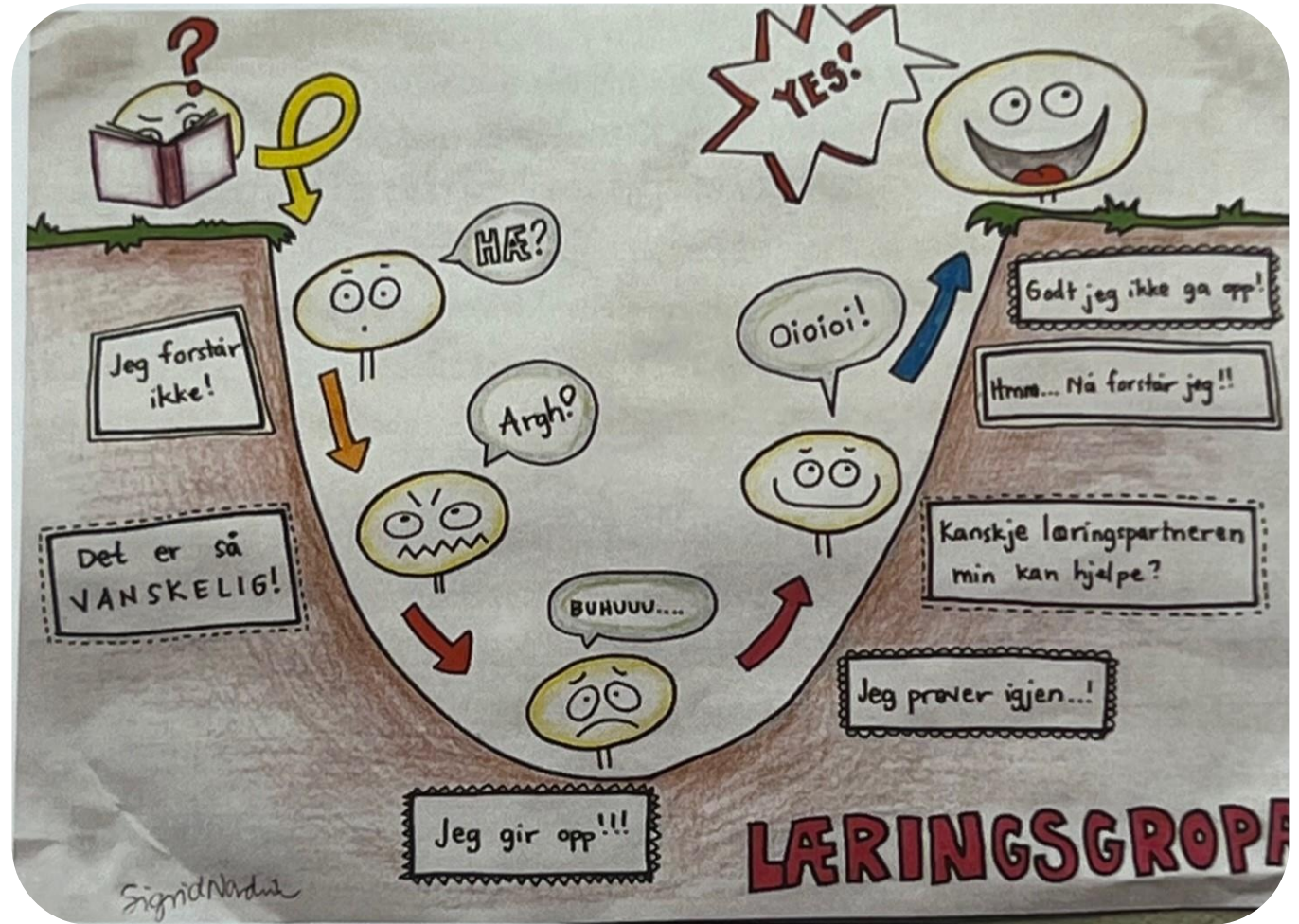

Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning" (LK20, overordnet del, 2.2.)

LK20 beskriver elever som skal utfordres i å fortelle, forklare, lytte argumentere, reflektere, stille spørsmål, analysere, sammenlikne, utforske gjøre rede for, med mer. Læreren må selv være åpen og undrende, om vi ønsker å se elever som stiller spørsmål, er undrende, kritiske og analytiske.

Elevenes identitet og selvbylde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen (LK20, overordnet del, 2.1.).

Bilde: Restad & Sandmark, 2021, s. 74.

Osloskolen

22.08.2022

Positiv lærer-elev-relasjon og elev-elev-relasjon

- Positiv lærer-elev-relasjon og elev-elev-relasjon er grunnleggende for trivsel og trygghet på skolen. Skolen er den plassen der flest utvikler sosial kompetanse. Lærerne må skape en kultur for at mangfoldet er akseptert, og for at elevene opptrer fint ovenfor hverandre.
- En av de viktigste faktorene som avgjør om eleven blir likt av sine medelever, er hvordan læreren møter den enkelte eleven. Måten læreren henvender seg til en elev på, har større innvirkning på hvordan denne eleven oppfattes av medelever enn denne elevenes eventuelle negative atferd.
- På Ammerud skole er det lærerne som har ansvar for at klassen fungerer positivt, blant annet gjennom sine egne relasjoner til elevene og ved å regulere samspillet mellom elevene. En viktig forutsetning for at elevene skal behandle hverandre med respekt og velvilje, er at læreren alltid er høflig, vennlig og respektfull i sin omgang med elevgruppen og enkeltelever, også i konfliktsituasjoner. Læreren er videre en svært viktig rollemodell når det gjelder sosial samhandling i skolen. Elevene merker seg hvordan læreren forholder seg til ulike elever, og vil bruke dette som en referanse for hvordan de selv kan tillate seg å oppføre seg overfor hverandre. Lærere som er respektfulle og inkluderende i sin omgang med elevene, vil legge et godt grunnlag for positivt samspill også mellom elevene.
- Med god lærer-elev-relasjon menes:
 - ✓ Lærer som klarer å etablere positive relasjoner til elevene sine, skaper mer aktive elever i klassen som blir bedre likt av medelevene.
 - ✓ Lærer som møter elever med vennlighet og respekt.
- Med god elev-elev-relasjon menes:
 - ✓ Elever som er rause og som unner hverandre å lykkes
 - ✓ Elever som hjelper hverandre og som sier fra til en voksen når noen har det vanskelig
 - ✓ Elever som inkluderer alle i fellesskapet.

22.08.2022

Osloskolen

Et tillitsfullt skole-hjem-samarbeid

- Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og skole er viktig for å legge til rette for læring og trivsel. I skolens formålsparagraf, §1 i Opplæringsloven, påpekes viktigheten av at skolen: *"... i samarbeid og forståelse med heimen, opne dører mot verda og fremtida og gi elevane og lærlingaene historisk og kulturell innsikt og forankring."*
- Samarbeidet er et gjensidig ansvar, men det er skolen som skal ta initiativ til, og legge til rette for gode dialoger, slik at foreldre og skolen kan komme fram til felles beslutninger til beste for elevenes trivsel, trygghet, læring og utvikling. Det er viktig at foreldre støtter opp under skolens arbeid med å skape et trygt og godt skolemiljø:
 - ✓ Dette ved å bidra til å skape en inkluderende skole, hvor elevene lærer og trives sammen. Vis at du bryr deg, både om eget barn og om at de andre elevene har det bra på skolen. Delta på klassearrangement, og bli kjent med de andre barna i klassen og foreldrene deres.
 - ✓ Det kan av og til være vanskelig å oppdage at elever ikke har det godt på skolen. Si fra til læreren eller en annen på skolen hvis du er bekymret for ditt barns eller andre barns trivsel.
- På Ammerud skole skal det være lav terskel for å melde i fra om bekymringer. Alle foreldrehenvendelser skal bli tatt på alvor. Skolen skal alltid undersøke bekymringen nærmere. Vi anbefaler at dere kontakter skolen og gir beskjed via e-post, telefon, brev eller avtale et møte med kontaktlærer i første omgang. Når skolen har mottatt deres bekymring vil dere bli innkalt til et møte med kontaktlærer og eventuelt også med sosiallærer og nærmeste leder, for å snakke bekymringen og komme frem til gode tiltak og løsninger. Når det gjøres tiltak i en sak, skal skolen alltid lage en skriftlig aktivitetsplan. Terskelen for å lage en aktivitetsplan skal derfor være lav. Skolens plikt til å gjøre noe (aktivitetsplikten) gjelder helt til barnet opplever at det er trygt og godt å være på skolen. Aktivitetsplanen skal dokumenteres skriftlig, slik at foresatte får dokumentasjon på hva som skjer i saken. Skolemiljøteamet bistår i arbeidet med å lage aktivitetsplan.

22.08.2022

Kunnskap om definisjonen av mobbing (1)

Skolen ønsker å rette fokus på mobbedefinisjon som noe som gjør at tilhørighet i fellesskapet blir opplevd som utfordrende. Definisjonen av mobbing kan forstås som **noe kulturelt som oppstår i et komplekst samspill under spesifikke omstendigheter.**

Forståelsen av mobbing som et sosialt fenomen betyr at **"mobbing ses som ekstreme utstøtelsesdynamikker mellom mennesker i institusjonelle sammenhenger. Det er dynamikken som skaper et "vi" ved å bygge opp mekanismer som definerer hvem som er med i fellesskapet – i kraft av å definere hvem som ikke er med. Ut fra denne forståelsen lever mobbingen av det fellesskapet den produserer, og ikke av forskjellige personligheter i klassen."** (Hansen, 2021).

§9A-2 i Opplæringsloven tilsier at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som **fremmer** helse, trivsel og læring. Det er ikke det samme som et skolemiljø hvor aldri noe vondt skjer. Det er et kollektivt ansvar som både skolen, hjemmet, nærmiljøet og samfunnet i helhet er sammen om. Det handler om sammenhengen om hva som må være på plass for at et annet element blir oppfylt. God helse fremmer læring, samtidig som læring kan fremme god helse.

Helse/folkehelse er å anerkjenne at alle mennesker har sårbarhet. Viktig element når vi snakker om sosialt og psykologisk perspektiv. Ved å legge vekt på beskyttelsesfaktorene underbygger vi helse og trivsel.

Trivsel handler om å være betydningsfull i fellesskapet. Det å være betydningsfull i fellesskapet reduserer negative konsekvenser og gir opplevelse av et gyldig "vi".

Læring som kan fremme helse og trivsel handler om meningsfylte læringsprosesser som gjør at elevene opplever mestring, som igjen fremmer trivsel og helse.

22.08.2022

Osloskolen

Kunnskap om definisjonen av mobbing (2)

Elevers subjektive opplevelse blir tatt på alvor

Uavhengig av definisjoner av mobbing og krenkelser, vil elevens subjektive opplevelse av skolemiljø være grunnlaget for at skolen skal ta saken på alvor.

Elever og foresatte ved Ammerud **skal** oppleve at de blir lyttet til, tatt på alvor og får hjelp når de melder ifra.

Bilde fra Google.com

22.08.2022

Osloskolen

Oppmerksomheten mot de sosiale prosessene i klassen

Deltakelse i et sosialt samspill er ikke en tilstrekkelig observasjon for tolkning av at eleven ikke opplever krenkelser eller utenforskap. Bare et fåtall av dem som blir utsatt for utestenging holder seg helt alene. Mange er tilsynelatende med i leken og opptatt av å være sammen med de samme som holder dem utenfor. Det er derfor viktig å kartlegge styrkeforhold i lek og samspill når det er mistanke om at eleven ikke har det bra. Ofte er det noe som vi ikke har sett. Det er viktig for lærere og skoleledere å kjenne forhistorien til eleven og klassen/trinnet.

Helle Rabøl Hansen (2021) har utviklet Parentes-metoden som omhandler tenke- og handlestrategier mot mobbing. Der er det bl.a. oppmerksomheten på dynamikken i klassen, både det uformelle og formelle elevfellesskapet, grupperinger, relasjoner og samarbeid elever imellom og elever og lærer imellom. På denne måten blir hele klassen i søkelyset når mobbing oppstår i klassen, og ikke bare den enkelte eleven. Parentes-metoden er analytisk og inneholder fem trinn. Parentesen uttrykker en tenkt bevegelse der det settes parentes rundt enkeltindivider, og oppmerksomheten i stedet rettes mot hele det sosiale grunnlaget i klassen.

Bilde fra Google.com

22.08.2022

Osloskolen

(parentes-metoden) - oversikt

- ✓ Saken drøftes
 - ✓ Hva dreier saken seg om?
 - ✓ Hvem dreier saken seg om?
 - ✓ Sett parentes rundt aktørene i saken
- ✓ Klassens sosiale portrett utarbeides (den beskrivende delen)
- ✓ Mulige beslutninger om tiltak ut fra svarene på spørsmålene på trinn 2 (den handlende delen)
- ✓ Tilbake til den eller de person(er) som er direkte utsatt (den handlende delen)
- ✓ Oppfølging

22.08.2022

Skolemiljøteamet

Skolemiljøteamet består av Elin inspektør og leder av teamet, og tre miljøterapeuter Linn, Sandra og Arben. Våre miljøterapeuter er skolens fremste fagfolk på sitt fagområde. Alle har minst en 3-årig bachelorgrad innenfor det psykososiale feltet som f.eks. barnevernspedagog, sosionom, bachelorgrad i psykologi eller vernepleier. Elin har lærerutdanning 1-10, master i spesialpedagogikk (psykososiale vansker) og skolelederutdanning.

Teamets rolle er todelt:

1) Bistå, støtte og delta i omsorgsarbeid rundt elever:

- ✓ I samarbeid med kontaktlærer, assistent og ansvarlig leder, planlegge og følge opp elevsaker ved igangsetting av psykososiale tiltak rettet mot enkeltelever og grupper av elever med fokus på øke/utvikle elevenes sosiale kompetanser.
- ✓ Ansvar for å gjennomføre planlagte aktiviteter sammen med elev(er) etter nærmere oppsatt plan med mål og innhold.
- ✓ Støtte- og samtalepartner for elever ved bruk av ulike samtaleteknikker som bearbeidende samtaler, støttesamtaler, konfliktløsende samtaler, krisesamtaler, motivasjonssamtaler både på individ-, gruppe- og systemnivå.
- ✓ Følge opp skolens rutine for oppfølging og håndtering av uønsket elevatferd.
- ✓ I samarbeid med lærerne kartlegge og analysere utfordringer i læringsmiljøet.
- ✓ Delta i omsorgsarbeidet for elevene, herunder oppfølging av eleven i skolens fellesarenaer som skolegården, basen, klassen, korridorene og friminuttene.
- ✓ Bidra til at elevene på Ammerud trives, og har det trygt og godt.

2) Veilede og videreutvikle skolens praksis rundt arbeidet med å skape et trygt og godt skolemiljø:

- ✓ Skolens ressursperson med spisskompetanse i psykososialt arbeid på skolen, samt skadeavvergende tiltak.
- ✓ Vil sammen med ansvarlig leder være en del av arbeidsgruppen som skal videreutvikle skolens "Plan for et trygt og godt skolemiljø".
- ✓ Fungere som veileder for kontaktlærer og assistent, individuelt eller på team.
- ✓ Evne å inngå i en åpen delingskultur for å utvikle skolens praksis ved å forelese, inspirere, reflektere, veilede og støtte kolleger i deres arbeid på felles utviklingstid.
- ✓ Holde seg faglig oppdatert ved å følge med, bruke og dele forskning/fagutvikling innenfor spesialiseringsområdet.
- ✓ Ved behov bistå lærerne på utviklingssamtaler.
- ✓ Koordinere/delta på møter med lærer, foresatte og ledelsen som omhandler psykososiale utfordringer hos eleven.
- ✓ Delta på foreldremøter, høst og vår.
- ✓ Samarbeid med øvrig hjelpeapparat som Barnevernet, PP-tjenesten, BUP, helsetjenesten og andre aktuelle instanser i bydelen.

22.08.2022

Elevrådet og elevstyret

Elevrådet skal fremme fellesinteressene til elevene på skolen og arbeide for et godt lærings- og skolemiljø. Elevrådet skal også kunne si noe om saker som gjelder nærmiljøet til elevene. Opplæringslovens §11-2 påpeker at det skal være et elevråd ved alle skoler med 5.-7. trinn. Elevene våre skal ha mulighet for å påvirke egen skolehverdag. Formålsparagrafen i opplæringsloven tydeliggjør retten til å bli hørt og tatt på alvor. Ammerud skole har elevråd med representanter fra 2. – 7. trinn. Her får elevene gylden mulighet til å uttrykke meningene sine, og ha innflytelse på det som berører dem på skolen. Linn Haastøl miljøterapeut er samlingsstyrer i elevrådet. Elevrådsmøter avholdes 1 gang i måneden. Elevrådet deltar bl.a. i UngMed og samarbeider med de andre skolene i nabolaget. Leder og nestleder for elevrådet sitter også møter i skolemiljøutvalget (SMU).

Elevrådet er delt opp i to, 2.-4. trinn og 5.-7. trinn. En gang i blant avholdes stormøte hvor alle representanter er sammen. Alle klasser velger representant og vara, i august hvert år.

I første elevrådsmøte blir det valgt leder for elevrådet, samt nestleder og styremedlemmer.

Bilde fra Google.com

22.08.2022

System for oppfølging av elevenes faglige og sosiale utvikling

Vi har følgende tiltak i vårt forebyggende og kontinuerlig arbeid ved skolen:

Elevsamtale

Hver høst og vår har kontaktlærer og elev samtale om elevens læring og trivsel. I tillegg til planlagte og forberedte samtaler etterstreber vi tett og god dialog med hver elev i det daglige.

Utviklingssamtale

Foresatte inviteres til utviklingssamtale hver høst og vår.

Samhandlingstid

Er et samarbeidsmøte mellom miljøterapeut og kontaktlærere på trinnet. Møtene foregår etter behov. Kontaktlærere på de ulike trinnene har mulighet til å drøfte elevsaker, som innebærer både faglige og sosiale utfordringer.

Koordineringsmøte

Skolens ledelse og sosiallærer møtes annen hver uke for å drøfter elevsaker.

Skole-helseteam

Hver fjerde uke møtes leder for SMT, sosiallærer, helsesykepleiere, forebyggende barnevernskonsulent og Oslohjelpa til drøftingsmøte. Lærere kan delta med elevsaker i disse møtene.

Lagmøte

I et lagmøte inviteres «laget rundt eleven» til å komme sammen for å tenke løsningsorientert rundt konkrete problemstillinger, hvor målet er å hjelpe den enkelte eleven som er i behov for ekstra støtte og oppfølging, på skolen og i fritiden.

22.08.2022

ELEVER

- Trygge elever som har tillit til de voksne på skolen.
- Glade elever som er motiverte for lek og læring.
- Elever som viser skaperglede og engasjement.
- Elever som opplever demokrati og medvirkning i skolehverdagen.
- Rause elever som inkluderer alle med i lek.

SKOLENS LEDELSE

- Er aktiv pådriver og støttespiller for å sikre et trygt og godt skolemiljø ved skolen.
- Påser at alle ved skolen arbeider systematisk med forskningsbaserte kjennetegn på et trygt og godt skolemiljø og følger rutiner i hht til opplæringsloven § 9 A.
- Kommuniserer tydelige holdninger og forventninger til alle ansatte, elever og foresatte.
- Fremmer et positivt samarbeidsklima og gode relasjoner mellom de ansatte, mellom ansatte og foresatte og mellom ansatte og ledelsen.
- Har rutiner for å bistå og følge opp elever, foresatte og ansatte

Hva kan vi forvente av hverandre?

ANSATTE

- Følger skolens "Plan for et trygt og godt skolemiljø"
- Tar ansvar for å skape god relasjon til barna
- Har tro på at alle elever kan nå sine mål.
- Bidrar til et godt samarbeid mellom skole og hjem.
- Har god struktur og tydelig klasseledelse.
- Bidrar til et godt inkluderende læringsmiljø.
- Bidrar til et godt sosialt miljø i klassen.

FORESATTE

- God kommunikasjon mellom hjem og skole bidrar positivt til elevenes læringsmiljø.
- Foresatte har hovedansvaret for barnets oppdragelse og utvikling. De er barnas viktigste omsorgspersoner.
- Viser positive holdninger til skolen som igjen har stor betydning for elevenes engasjement og skoleinnsats.
- Har lav terskel for å ta kontakt med skolen.

22.08.2022

Osloskolen

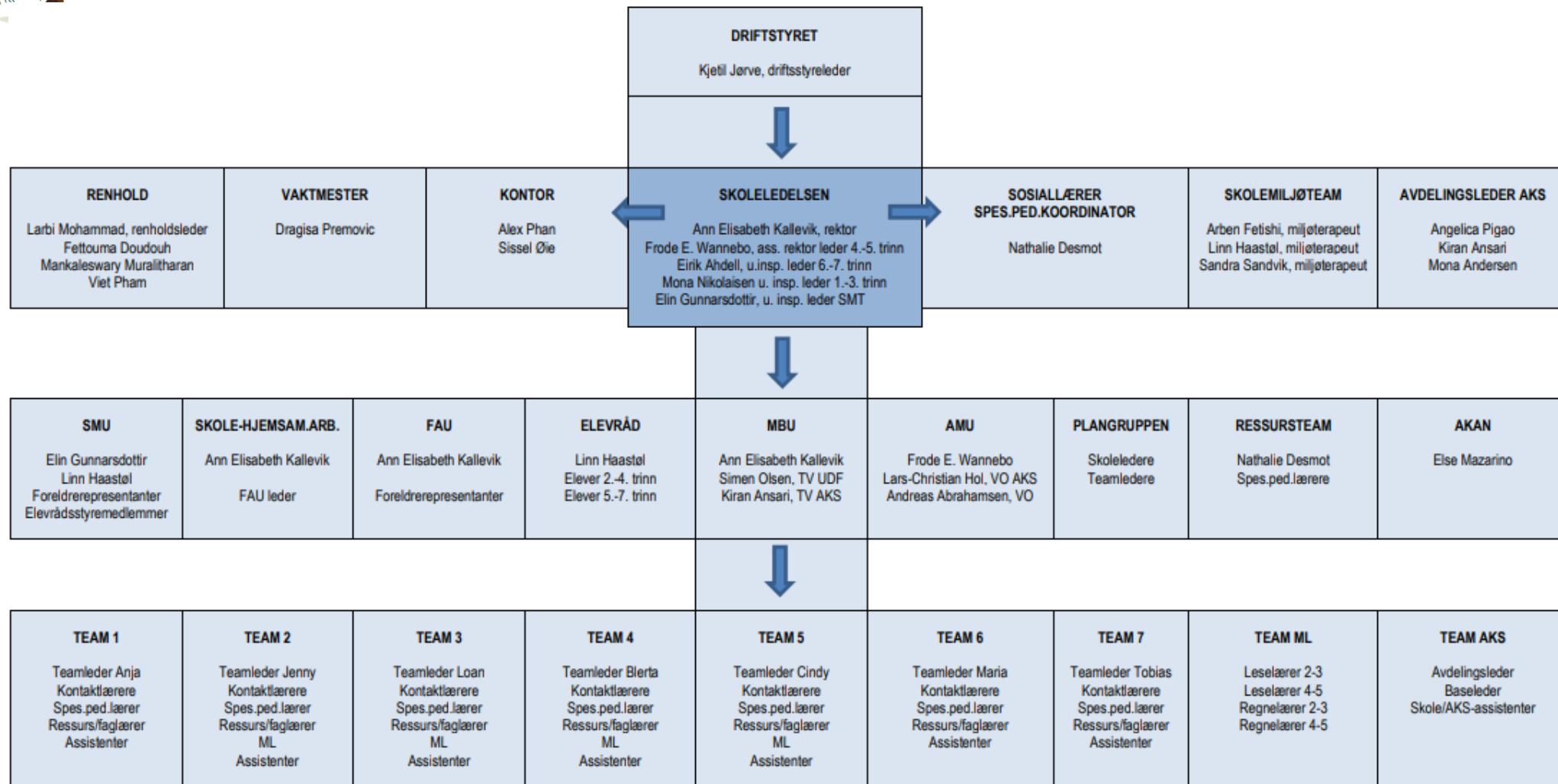

Kommunikasjonslinjen på Ammerud skole

Organisasjonskart

3.2022

Trivselslederprogrammet og Link til livet

Mobbefrie trivselsledere (TL) er elever som bidrar til et bedre samhold og et tryggere skolemiljø gjennom organisert aktivitet i friminuttene. Alle trivselslederne er med på kurs for å lære hvordan bli gode trivselsledere. De lærer bl.a. hvordan bli mer inkluderende trivselsleder og nye leker som de kan styre i storefri.

Alle elever på skolen får en TL bok som kan brukes i aktivitetskvart i klassen.

Skolen bruker også programmet LINK – Livsmestring i norske klasserom, for å bidra til individuell og sosial mestring gjennom praktisk arbeid i klasserommet.

22.08.2022

Osloskolen

22.08.2022

Oslo skolen

Kunnskap om Opplæringslovens kapittel 9A

Elevene sitt skolemiljø

Link til
Opplæringsloven
§9A

§9A-1: Loven gjelder for elever i grunnskole og vgs, samt leksehjelpsordninger og SFO

§9A-2: Retten til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse trivsel og læring

§9A-3: Nulltoleranse i forhold til krenkelser, og krav til kontinuerlig og systematisk arbeid for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene

§9A-4: Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø

§9A-5: Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen krenker en elev

§9A-6: Statsforvalterens håndheving av aktivitetsplikten i enkeltsaker

22.08.2022

Osloskolen

Når en elev ikke opplever et trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikt (§9A -4)

Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø.

Alle ansatte ved Ammerud skole har en aktivitetsplikt for å forhindre krenkelser og mobbing. Aktivitetsplikten er fundamental.

Mistanke

Undersøke

Følge opp

Veien videre

Osloskolen

22.08.2022

1. Mistanke

Når en ansatt har en mistanke om at en elev ikke har det bra, plikter han/hun "å følge med", "gripe inn" og "varsle".

- Ha lav terskel for å fange opp og ta imot mistanke.
- Sørge for at skoleledelsen kjenner til alvorlige mistanser.
- Gjennomføre nødvendige strakstiltak, som å informere lærerne, bedre tilsyn, følge godt med, observere, samle inn informasjon, sikre hyppig evaluering.
- Ta imot bekymring uten motforestillinger og på en relasjonelt og ivaretagende måte.
- Orienter foreldre dersom skolen selv avdekker bekymring.
- Sørge for forsvarlig saksbehandling.

Mistanke

Undersøke

Følge opp

Veien videre

Følge med

Aktivitetsplikten gjelder for alle ansatte, uavhengig av arbeidsforholdet er fulltid eller deltid, fast eller midlertid, kortvarig eller langvarig. Aktivitetsplikten inntreffer når en ansatt får mistanke eller kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Aktivitetsplikten inntreffer også om den ansatte er i tvil.

Gripe inn

Skolen har nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering, men også mot mindre alvorlige krenkelser. Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulige å gjennomføre.

Varsle

Det skal være en lav terskel for hva som skaper mistanke til at en elev ikke har det bra på skolen. Alle som jobber på skolen skal varsle rektor hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dette skal sikre at rektor får oversikt over hvordan elevene har det på skolen og vil være et godt utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker.

Rektor kan delegere oppgaven om å ta imot varsler til en annen person på skolen, men kan ikke delegere ansvaret. Rektor har ansvaret for at varslingene håndteres på en forsvarlig måte.

22.08.2022

Osloskolen

1. Mistanke - fortsettelse

Henvendelser fra foresatte

Retten til et trygt og godt skolemiljø er en individuell rettighet som er basert på elevens subjektive opplevelse. Det er den enkelte elevens egen opplevelse som skolemiljøet som danner utgangspunktet for skolens håndtering av opplæringsloven paragraf 9. Uavhengig av om henvendelsen fra en elev eller foresatt skjer muntlig eller skriftlig, skal den tas på alvor av skolen. Det er tilstrekkelig at eleven eller foresatte påpeker at skolemiljøet ikke er godt nok og ber at skolen gjør noe for å bedre dette.

Dersom skolen er i tvil om foreldrene ber om tiltak, skal skolen spørre foreldrene direkte om de ønsker at skolen skal sette inn tiltak. Ammerud skole skal håndtere alle henvendelser fra foresatte på en profesjonell måte, først og fremst gjennom en anerkjennende, åpen og likeverdig kommunikasjon. Dersom foresatte ikke ønsker iverksetting av tiltak, kan skolen likevel på eget initiativ gjøre dette og sørge for at disse tiltakene nedfelles i en aktivitetsplan. Skolen og hjemmet bør likevel bli enige om hva som er en god og hensiktsmessig oppfølging.

Saksgang - Når foresatte har mistanke/ melder ifra om mobbing	Ansvar
Får du mistanke om at ditt barn er mobbet, ta en samtale med barnet så fort som mulig. Ikke sjelden i mobbesaker er barn ofre for trusler og press og de ønsker tilsynelatende ikke at foreldrene og skolen skal involveres i saken, da de frykter represalier fra mobberen/e. Gi beskjed til kontaktlærer.	Foresatte
Kontaktlærer vil i samråd med foreldrene bli enig om følgende alternative løsninger: 1. Kontaktlærer avdekker og jobber videre med utfordringen på klassenivå. Kontaktlærer holder foresatte og nærmeste leder informert om arbeidet. 2. Kontaktlærer avdekker og varsler nærmeste leder for å få hjelp/veiledning til oppfølging av saken videre.	Kontaktlærer
Dersom alt. 2 følges. Nærmeste leder i samarbeid med kontaktlærer og SMT undersøker foresattes bekymringsmelding om mobbing. Viser undersøkelser at det må jobbes videre på klassenivå/individnivå, vurderes iverksettelse av aktivitetsplan. Kontaktlærer holder foresatte informert om saken.	Kontaktlærer/Nærmeste leder/SMT

22.08.2022

2. Undersøke

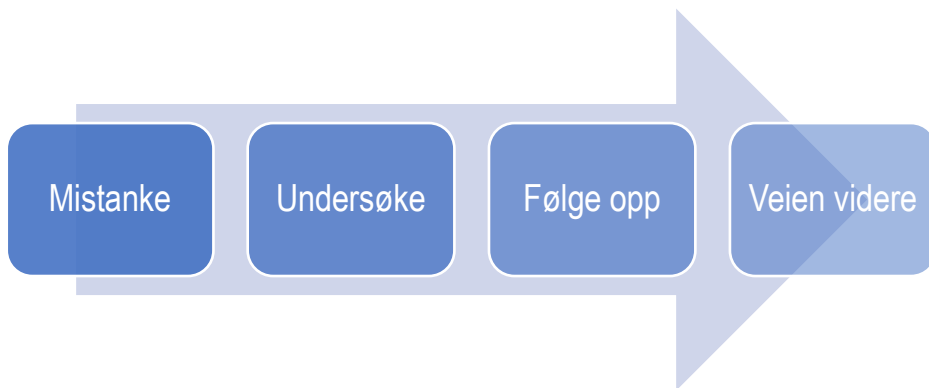
- Mistanke som kommer fra foresatte eller elever, må alltid tas alvorlig og skolen bør gå raskt til avdekking.
- Systematisk avdekking er bedre enn usystematisk.
- Klasseromsundersøkelser er enkle å gjennomføre raskt, og godt egnet til bruk i foreldregruppe.
- Observasjon bør gjennomføres før det igangsettes tiltak.
- Parentes-metoden rettet mot de sosiale prosessene i klassen.

Når det gjelder plikten til å undersøke for å avdekke

Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevenes opplevelse av skolemiljøet. Skolen skal ikke skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet. Det stilles større krav til å undersøke om eleven har det bra eller ikke av personer som har en omsorgsrolle ovenfor elevene, dvs. lærere, AKS-personell, miljøterapeuter, sosiallærere og skolens ledelse, enn av personer med andre typer arbeidsoppgaver på skolen.

Formål med undersøkelser

Undersøkelsen skal ha som formål å få frem fakta om situasjonen, hva som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet og tiltak for å ivareta elevens trygghet og trivsel. Skolen skal sørge for at elevene medvirker når de undersøker saker. Dette skal gjøres ved at involverte elever blir hørt, og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid.

3. Følge opp

- ✓ Sørge for å ivareta den som har blitt utsatt.
- ✓ Gjennomføre tiltak for gjenerobring av autoritet overfor hele gruppen.
- ✓ Oppmuntre og rigge til for inkluderende samspill.

Krenkelser og mobbing må møtes med kraftfulle tiltak og omfattende virkemidler. I arbeidet med å stoppe krenkelser og mobbing skal skolen sikre en saksbehandling og oppfølging som er i tråd med opplæringsloven og forvaltningsloven med forskrifter. Skolens plikt er at alle elever opplever et trygt psykososialt miljø. Mål for tiltak er at mobbingen skal opphøre, altså stoppe.

Å følge opp betyr enten:

- Å sette i gang målrettede tiltak

eller

- Å avslutte uten videre oppfølging. Dette må i så fall skje i dialog med eleven og foresatte, og enighet om avslutning må dokumenteres skriftlig i et møtereferat eller notat (epost, sms ol.)

Mistanke

Undersøke

Følge opp

Veien videre

Osloskolen

22.08.2022

3. Følge opp - fortsettelse

Tiltakene skal være for elevens beste

Tiltak som iverksettes skal være for elevenes beste. De må være lovlig, gjennomtenkte, tilpassede og målrettede, slik at man stopper de elevene som har definisjonsmakten fra å handle negativt og får gjenopprettet et trygt miljø. Tiltakene som skolen setter inn skal omfatte både den som krenker og den som blir krenket. Tiltakene vil bli utarbeidet i samråd med eleven selv og foresatte. I aktivitetsplan vil det komme tydelig frem at eleven har blitt hørt, og at det eleven sier har blitt tillagt vekt. Selv om det er fremmet forslag til konkrete tiltak, er ikke skolen forpliktet til å møte disse. Skolen skal uavhengig vurdere hvilke tiltak som kan sikre at elevens rett til et trygt og godt skolemiljø oppfylles.

Varighet på tiltakene

Tiltaksplikten løper så lenge en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, og at det finnes egnede tiltak som settes inn. Dersom tiltakene ikke gir en forventet effekt, eller at tiltakene ikke bidrar til at målet oppnås, må skolen fortsette arbeidet og vurdere om tiltaksperioden skal forlenges eller som det skal settes inn flere eller andre tiltak.

Når tiltakene skal evalueres

Skolen, eleven og foresatte skal bli enige om hvor lang tid tiltakene skal prøves ut, før de evalueres. Det skal settes en dato for evalueringen av tiltakene. Aktivitetsplanen skal brukes som dokumentasjon på hva som har blitt gjort for å oppfylle aktivitetssplikten § 9A-4.

Tiltak på individnivå

er tiltak som er knyttet til det enkelte barnets behov i den situasjonen det er i. Individuelle tiltak kan være daglig/jevnlige samtaler, observasjon, voksen tilstedeværelse eller økt kontakt med hjemmet.

Tiltak på gruppenivå

kan være at elevgruppen har et særskilt fokus over en periode, hensiktsmessige plassering i klasserom, etablering av lekegrupper, trening av sosial kompetanse, voksen tilstedeværelse i overgangssituasjoner

Tiltak på systemnivå

kan være etablering av nye regler, omorganisering av skolehverdagen, økt voksentegethet eller økt inspeksjon. Tiltak trenger ikke å hjemles i ordensreglementet, men sanksjoner må være i tråd med ordensreglementet. kollektive sanksjoner er ikke tiltatt.

Utforming av egnede tiltak

Å stoppe krenkelser og mobbing er en intervensjon, som krever at det settes inn flere tiltak parallelt, på ulike nivået. Hva som skal gjøres for å stoppe krenkelsene og mobbingen avhenger av den aktuelle saken og resultatet av avdekkingen. Tiltak skal settes inn raskt, og skal stå i forhold til alvorlighetsgraden av handlingene.

Osloskolen

4. Veien videre

Når tiltakene har blitt evaluert skal skolen sammen med foresatte og eleven komme frem til enighet om ett av etterfølgende:

- 1) Elevens rett til et trygt og godt skolemiljø har blitt gjenopprettet. Det er ikke nødvendig med flere tiltak og saken avsluttes.
- 2) Elevens rett til et trygt og godt skolemiljø har blitt gjenopprettet, men det er likevel nødvendig å videreføre noen tiltak eller deler av tiltakene.
- 3) Elevens rett til et trygt og godt skolemiljø har ikke blitt gjenopprettet. Videreføring eller iverksetting av nye tiltak er nødvendig.

Klagerett

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foresatte melde saken til Statsforvalter etter at saken er tatt opp med rektor. Fylkesmannen skal avgjøre om aktivitetsplikten etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt.

Mistenke

Undersøke

Følge opp

Veien videre

Osloskolen

22.08.2022

Aktivitetsplan og dokumentasjonsplikt jf. §9A-4

Aktivitetsplikten utløses når en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø jf. §9A-2.

Plikten til å sette inn tiltak når en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø er forankret i §9A-4. Aktivitetsplan er en skriftlig plan som skolen utarbeider i det skolen får vite at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, enten gjennom undersøkelser på eget initiativ eller etter at en elev sier fra.

Skolen må dokumentere skriftlig hva den gjør for å sørge for at elever har det trygt og godt på skolen. Dokumentasjon skal sikre at:

- ✓ Elever og foreldre får et bevis på at skolen tar saken seriøst og at de forplikter seg til å hjelpe eleven.
- ✓ Statsforvalter raskt kan få oversikt hvis saken meldes dit
- ✓ At saken er tilstrekkelig belyst ved eventuelle tilsyn, erstatningssaker eller straffesaker

Det vil variere fra sak til sak hvor mye som skal dokumenteres i den enkelte saken. Det vil for eksempel kunne være forsvarlig med en kortere og mer skjematisk aktivitetsplan i saker der skolen setter inn tiltak tidlig i prosessen og tiltakene er enkle, enn i saker der tiltakene og saksforholdet er mer sammensatt og komplekst. Skolen må følge opp tiltakene, evaluere virkningene og eventuelt legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig for å gi eleven et trygt og godt skolemiljø.

I Aktivitetsplanen skal det stå følgende:

- ✓ Bakgrunn for planen og undersøkelser som har blitt foretatt
- ✓ Mål for aktivitetsplanen
- ✓ Tiltak etter behov på individnivå, klassenivå og skolenivå
- ✓ Hvem som er ansvarlig for tiltakene
- ✓ Når tiltakene skal evalueres

Klagerett

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foresatte melde saken til Statsforvalter etter at saken er tatt opp med rektor. Fylkesmannen skal avgjøre om aktivitetsplikten etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt.

Lagmøte

- ✓ Skolemiljøteamet ved Ammerud skole ønsker å jobbe proaktivt i forhold til elevsaker både i og utenfor skolen. Da er man avhengig av et tett og godt samarbeid mellom skole, hjem og eventuelt andre aktuelle hjelpetjenester i bydelen. Skolemiljøteamet ønsker å bruke skolen som et møtepunkt der "laget rundt eleven" samles til lagmøte.
- ✓ Et lagmøte er et møte hvor relevante instanser (både interne og eksterne) møtes for et samarbeid om å hjelpe eleven med ulike problemstillinger i fellesskap. I et lagmøte inviteres «laget rundt eleven» til å komme sammen for å tenke løsningsorientert rundt konkrete problemstillinger hvor målet er å hjelpe en enkeltelev som er i behov for ekstra støtte og oppfølging – på skolen og i fritiden. For å få til en effektiv problemløsningsprosess skal man velge ut en til to problemstillinger. Laget skal derfra finne løsninger sammen og fordele ansvar og oppgaver seg imellom gjennom en målrettet tiltaksplan.
- ✓ I et lagmøte kan deltagerne være både interne og eksterne voksenressurser som man tenker er relevante til å kunne bistå i målrettet tiltaksarbeid rundt eleven. De interne voksenressursene kan være foresatte, lærere, assistenter, avdelingsledere, miljøterapeuter, spesialpedagoger, undervisningsinspektører og rektor. De eksterne ressursene kan være helsesykepleiere, nærmiljøskolekoordinator, forebyggende barnevernkonsulent, forebyggende enhet, BUP og PPT.

22.08.2022

Lagmøte - fortsettelse

MÅLET MED LAGMØTENE ER Å SIKRE:

- ✓ en effektiv problemløsningsprosess i samarbeid med eleven, foresatte, skolen og eventuelt andre aktuelle hjelpetjenester.
- ✓ at sårbare elever får nødvendig støtte og oppfølging både i og utenfor skolen og opplever å ha et trygt og godt skolemiljø.
- ✓ økt fokus på en tidlig, forebyggende innsats og et styrket "lag rundt eleven".
- ✓ økt grad av elevmedvirkning og aktiv foreldreinvolvering.
- ✓ at man får fordelt oppgaver og ansvar på en måte som gjør at ingen opplever å stå alene eller lide overlast.
- ✓ at man sammen støtter opp om et positivt elevsyn og at både eleven og foresatte får se og merke at de har et lag på sin side som støtter dem, som samarbeider og vil dem vel.

22.08.2022

Litteraturliste:

Charlotte Duesund forelesning BI våren 2022.

eXbus – Exploring Bullying in Schools. <https://exbus.dk/>

Hansen, H.R. (2021). **Parentesmetoden. Tenke- og handlestrategier mot mobbing.** Kommuneforlaget AS.

LK20. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/>

Opplæringsloven. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Restad, F. & Sandsmark, J. (2021). **Mobbeforebygging i et fellesskapsperspektiv. Nye stemmer i praksis.** Kommuneforlaget AS.

22.08.2022

